

monie 1997 r.

X 10.8
42

FUNDACJA GENERALI ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Biblioteka w Pomorskim Muzeum Regionalnym w Gdyni

ul. Wolności 10, 81-413 Gdynia

87-100 Gdynia, ul. Wolności 93, tel. 0042 55 65 22 186

e-mail: lapak@vp.pl, www.zawacka.pl

NIP 956 16 25 127; REGON 870502736

KRS 00000 41692

Nr-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

żona Nowak Zofia
81-413 Gdynia

Gdynia
BRT

++

Nowak Zdzisław
ps. „Waligóra”

M-888/1588 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Nowak Zdzisław
T: M: 888/1588 Pom.
Gdynia JHK

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora k. 1 s. 1-2

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-3

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne. —

IV. Korespondencja

1) biurowa.

k. 2 s. 1-2

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 12

VI. Fotografie brak

1/2. Dokumenty Zdristawa Nowaka:

1. Pismo Aleksandra Schulze do Komendanta Okr. Pomorskiego AK w sprawie odsuwania SKZ z miejscami i BKZ z miejscami, kserokop. oryg. mhp. k. 15, 1-2

№ 10.02.1941

Do

Państwa Komendanta Obojgu
Pomorskiego Armii Krajowej

W sprawie 7-15 Ręcznie
Wdyszkania Drobna di Morge za porobienie
Zastępy i pracy konspiracyjnej -
przedstawiam do odroczenia rozprawy
Zastępy z Mięszkami partyzanckimi

1) Hufcom	Mroski Ościs	Edmund Szwedowski
2) Hufcom	Trzaska Suce	Jan Wąsik
3) Odrzyna	Przebiegi Ryś	Wojciech Tomasz
4) Odrzyna	Walgoin	Juliusz Nowak Zdzisław Nowak
5) Odrzyna	Ciechi Woda	Benedykt Jędrzejko
6) Zastępy	Tłuszcz	Robert Dydak
7) Zastępy	Arapiński Ryś	Jan Nowak
8) Zastępy	Chytry Lis	Jan Nowak
9) Zastępy	Pozłoty Ptak	Wojciech Nowak

Joachim
K. Z. M.

K. D. Janusz nadał w.w. odroczenie BKZM.
z por. „Joachimowi” Srebrny K. Z. M.

Ridat
(A. Schulz)

verte

Michał

rozsk. KO AK Pomorze
 L. ob. 223 / 1 z 24. 12. 1944 w
 sprawie odroczenia SK z przesami i
 D K z przesami;
 opublik. Sadowski Józef, Dwór
 nr 31806, W-wa 1999, str. 172...
 ak.

II. Materiały uzupełniające relacje: Nowak Łdźciśław

1. Materiały udeśtane przez Łofię
żonę - Przebieg pracy hercerskiej -
mpis kop. k. 15, 1-2

2. Biogram Im. Łdźciśława Nowaka
+ meloplog - b. autore, kopokop - k. 15, 3

PRZEBIEG PRACY HARCERSKIEJ

Lm. Zdzisław Nowak - ur. 19.12.1924r. w Warszawie,**zmarł na zawał serca 22.12.1991r. w Gdyni.**

W szkole Nr 1 przy ul. 10 Lutego w Gdyni rozpoczął swoją działalność harcerską wstępując do 4 drużyny harcerskiej w roku 1936, przyrzeczenie harcerskie złożył na ręce dh hm Cyłkowskiego, w roku 1936 był przybocznym tej drużyny. Pierwszy Obóz Harcerski Mierzyno w 1937 W 1939 r. obóz harcerski Sienowo, w 1940r. był na pierwszej zbiórce konspiracyjnej. Do Tajnego Hufca Harcerzy wstąpił w lipcu 1942r., prowadził drużynę z trzech zastępów, jego pseudonim "Waligóra".

W kwietniu 1945r. zorganizował jedną z pierwszych drużyn na terenie Gdyni w szkole Nr 1 mimo trudności jakie w tamtych czasach były, zorganizował obóz harcerski letni w Suchym Dworze, drużyna brała udział w pierwszym po wojnie zlocie na terenie Gdańska-Brzeźno oraz w defiladzie w Gdańsku na gruzach i w 1945r. w lipcu na polach Grunwaldu w 535 Rocznicę Bitwy. W sierpniu 1945r. Chorągiew Gdańska wykała go do Warszawy na /CAS/ Centralną Akcję Szkoleniową, otrzymał pierwszy stopień instruktorski "przewodnika".

W 1946r. obóz harcerski Pleszczewo - obóz był udany, a drużyna prędko pracowała, za co we wrześniu 1946r. został aresztowany i skazany przez Sąd Wojskowy na 1 rok więzienia.

Od 1956r. zorganizował drużynę przy szkole Nr 4 w Gdyni oraz był Komendantem Rejonu Gdynia II do 1962r. W r. 1957 ukończył kurs podharcemistrzowski w Gołuniu, po którym otrzymał stopień podharcemistrza - Komendantem był dh hm. Deląg.

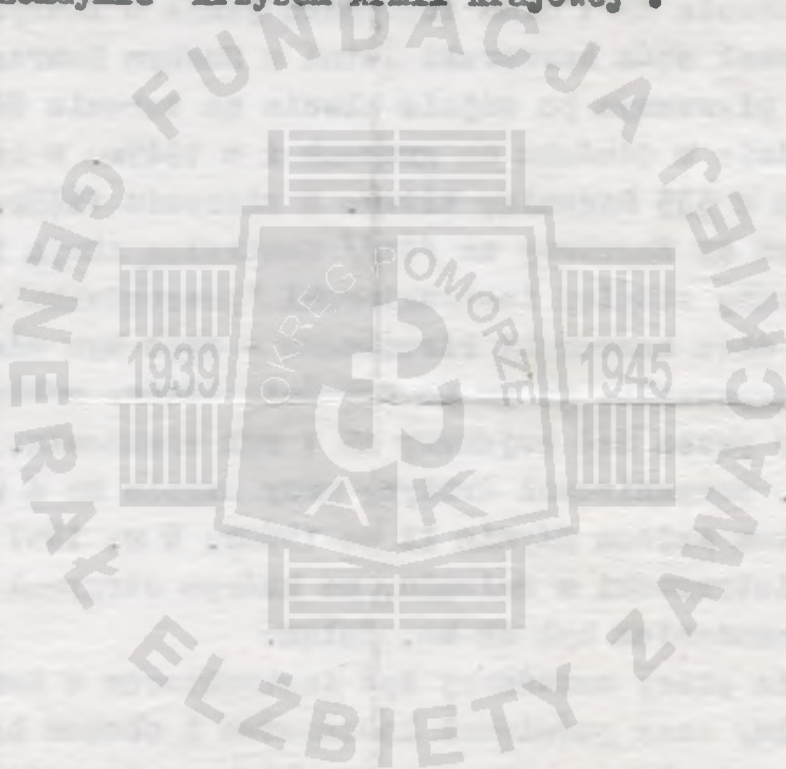
Po zmianie pracy zawodowej był instruktorem w Komendzie Hufca Gdyni. Każdy wolny czas poświęcał harcerstwu i obozom harcerskim.

Po ukończeniu kursu harcistrzowskiego w Komendzie Chorągwi w Gdańsku otrzymał stopień harcistrza w dniu 25.09.1970r. W latach 1970 - 1985 brał czynny udział jako instruktor na obozach harcerskich i różnych spotkaniach okolicznościowych w szkołach na terenie Gdyni i woj. gdańskiego. W 1985r. otrzymał stopień H.P.L. W 1984r. odznaczony Krzyżem za zasługi dla Z.H.P., a w 1985r. "Rozetę z Mieczami" do Krzyża Harcerskiego. Od 1982r. był członkiem Kręgu Instruktorów-Seniorów przy Komendzie Chorągwi w Gdańsku, członkiem Komendy Hufca w Gdyni, przewodniczącym Kręgu Kombatantów i Seniorów przy Komendzie Hufca Gdynia. W 1986r. minęło 50 lat działalności w szeregach Z.H.P. 26 odbytych obozów harcerskich /udokumentowanych/.

Za udział w szeregach Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni w latach wojny został odznaczony Krzyżem Partyzanckim "Medalem Zwycięstwa i Wolności".

"Odznaką Grunwaldu", Za pracę społeczną dla dobra dzieci "Przyjaciela Dziecka" - 1.09.1976r., "Złotą Odznakę za zasługi dla Hufca Gdynia", "Medalem Pamiątkowym Miasta Gdyni", "Złotym Krzyżem za zasługi dla Z.H.P." w dniu 27.10.1990r., "Zasłużony Instruktor Gdańskiej Chorągwi Z.H.P.", "Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski", Złotą i Srebrną "Odznaką Zasłużony Pracownik Morza", "Złotym Krzyżem Zasługi", Odznaką Honorową "Zasłużony Ziemi Gdańskiej", Złotym i Srebrnym "Medalem za zasługi dla Pożarnictwa".

Dnia 15 sierpnia 1948r. został odznaczony "Medalem Wojaka" przez Ministerstwo Obrony Narodowej w Londynie a 17.06.1980r. odznaczony został w Londynie "Krzyżem Armii Krajowej".

W dniu 22 grudnia, 1991 r. odszedł od nas przeżywszy lat 67, kochany mąż, ojciec, teść i dziadek

I. P.

hm ZDZISŁAW NOWAK

Msza św. żałobna zostanie odprawiona 27 grudnia 1991 r. o godz. 10 w Kościele św. Antoniego w Gdyni-Wągorze św. Maksymiliana. Pogrzeb tego samego dnia o godz. 12.30 na cmentarzu Witomińskim, o czym zawiadamiają pogrzebi w smutku
fona, syn z rodziną, córka z mężem.

S-484

HM ZDZISŁAW NOWAK

19.12.1924 - 22.12.1991

Działalność harcerską rozpoczął w roku 1936, wstępując do 4 Drużyny Harcerzy przy Szkole Nr 1 w Gdyni. Przyrzeczenie harcerskie złożył na ręce hm Gylkowskiego w 1936r. Był przybocznym tej drużyny.

Pierwszy oboz harcerski - Mienzyno w 1938r. kolejny oboz w 1939r. w Sianowie.

w 1940r. był na pierwszej zbiórce konspiracyjnej. Do Tajnego Hufca Harcerzy wstąpił w lipcu 1942r., w którym prowadził drużynę harcerską złożoną z trzech zastępów. Jego pseudonim - "wajgona".

w kwietniu 1945r. zorganizował jedną z pierwszych drużyn na terenie Szkoły nr 1 w Gdyni. Mimo trudności zorganizował pierwszy oboz harcerski w Suchym Dworze.

w 1945r. wraz z drużyną bierze udział w pierwszym po zakończeniu działań wojennych Zlocie Harcerskim na terenie Gdanska - w Brzeźnie oraz defiladzie w Gdanskun wśród ruin miasta. kolejny jego Zlot, to uroczystości na polach Grunwaldu w 535 Rocznicę Bitwy. Bierze następnie udział w Centralnej Akcji Szkoleniowej (CAS) w Warszawie i otrzymuje stopień instruktorski "przewodnika".

w 1946r. prowadził kolejny, udany oboz w Pruszczewie. we wrześniu tego roku aresztowany i skazany przez sąd wojskowy na 1 rok więzienia.

w 1956r. po zreaktywowaniu ZHP wraca do harcerstwa, organizuje drużynę harcerzy przy szkole nr 4 w Gdyni, zostaje komendantem Rejonu Gdynia nr 1 - do 1962r. w 1957r. ukończył kurs podharcmistrzowski w Gdyni i otrzymuje stopień podharcmistrza. komendantem kursu był hm Teodor Deląg.

Po zmianie pracy zawodowej pełni funkcję instruktorską w KH Gdynia. kończy kurs harcmistrzowski w Gdanskun i we wrześniu 1970r. otrzymuje stopień harcmistrza. w latach 1970 - 1985 był funkcyjnym na obozach harcerskich. w 1985r. otrzymał stopień Harcmistrza Polskiej Ludowej. w 1984r. odznaczony krzyżem za Zasługi dla ZHP, a w 1985r. "Rozetą z mieczami" do krzyża za Zasługi dla ZHP.

Od 1982r. jest członkiem kręgu Seniorów "konzenie" przy KHM, członkiem hm w Gdyni oraz przewodniczącym kręgu Kombatantów i Seniorów przy KH Gdynia.

Był uczestnikiem i komendantem 26 obozów harcerskich.

Za pracę w THH odznaczony został krzyżem Partyzanckim, medalem Zwycięstwa i Wolności, "Oznaką Grunwaldu", krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym krzyżem Zasługi, krzyżem Armii Krajowej, medalem wojska, medalem za Zasługi dla Pożarnictwa, odznakami: "Zasłużonym Ziemi Gdanskiej", złotą i srebrną "Zasłużony Pracownik Morza", "Zasłużony instruktor Gdanskiej Chorągwi ZHP", medalem pamiątkowym Miasta Gdynia, złotą odznaką za Zasługi dla hufca Gdynia.

Na wieczną wartę odszedł 22 grudnia 1991r.

IV/1. Korespondencja laicy - Nowak Łodziś

- list sony 20fi: 2. 13.02. 1995 r. s. 1 k. 1
- list z Fundacji 2 14.03. 1997 r. s. 2 k. 1

Gdynia, 13. 02. 1995r.

Wpłynęło dnia 15.02.95

Ldz. 2421A195

Mila Pani!

Brońko przeproszam że zaraz po zmianie ulicy nie
 podjąłem obecnej nazwy ulicy t.j. Legionów 70/5
 (za PRL Dzierżyńskiego)

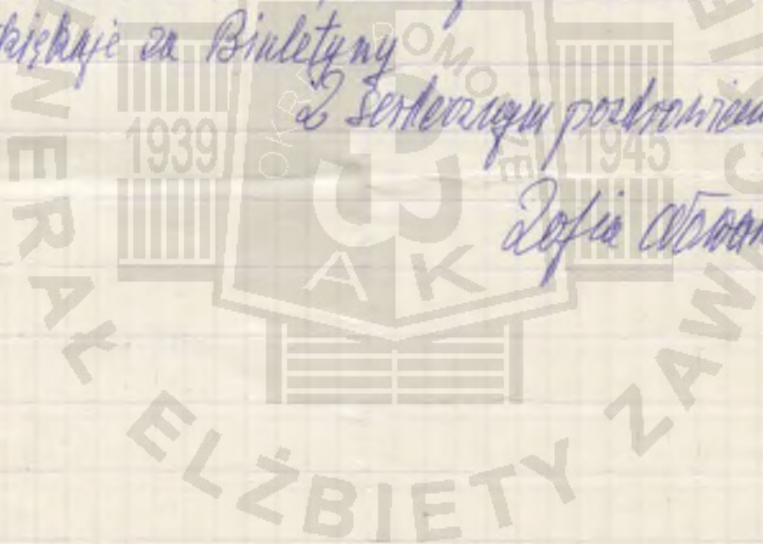
Po śmierci mojego sp. męża Zdzisława Otwaraka stoczylam
 istną wojnę papierkową z urzędnikami A.K. w Gdyni i Sopocie.
 Moją ciężko chorego sypną s.p. Edmunda Otwaraka który zmarł
 we wrześniu 1992r. oraz ciężko chorego synowa z I gr. im.

s.p. Olivia Otwarak która zmarła w październiku 1994r. i zostataam
 z nastolatkami wnuczkami, nie byłam w stanie cokolwiek napisać.

Brońko dziękuję za Biletyny

Z serdecznym pozdrowieniem

Leola Otwarak

2

FUNDACJA
Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 271-86
87-100 TORUŃ

dot 3471A 197

Szan Pani

Zofia Nowak

81-413 GDYNIA

Szanowna Pani !

Zwracam się z następującą prośbą. Porządkując teczkę osobową Pani Meza stwierdziłam, iż brak w niej pełnej relacji dotyczącej Jego życia i działalności konspiracyjnej. Jest jedynie dokładnie opisana działalność harcerska. Proszę więc, aby zechciała Pani napisać relację o Mezu według dołączonego schematu relacji.

Łączę wyrazy szacunku

Dokumentalistka

H
mgr Hanna Marcinkowska

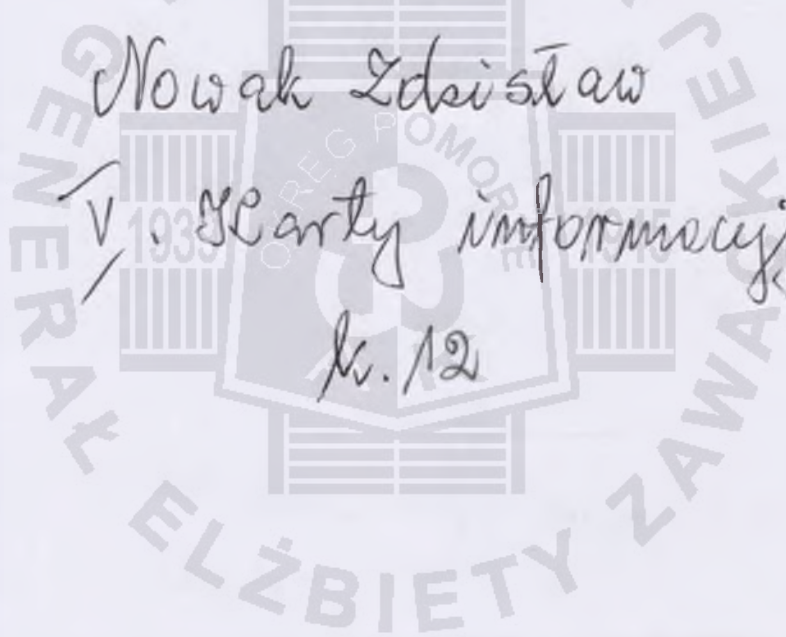
T: M-888/1588 Pom.

Gdynia

Nowak Zdzisław

1935arty informacyjne

ks. 12

1.

Мораль здзіслен

2 ramienie T.H.H. brat ubiat is przygo-
towanii Aluji B2

Рб. Т.: Кадетские С. еуср. Гдыня,

I / 1 / 5

HMM-95

Kowale Zdrisfar

Gdynie 2.

TKK

Ps. "Kaliqona", drugi polny II 3 drugynie
1941
TKK, rep. r. zony 21.08. 1944r.

Pluton 02.

zob. T.: Kowale Zdrisfar. J. in sp. Gdynie,

TKK-PS

2 / s. 3

Odymie 3.
TMM-ARK

Porokali Edristas
ps. "Kaliqone"

po utprunui TMM do AK zostet
d-ca 1935-tej druiny TMM,
(H/Ph3n. kerpomy 4-9a kerpw TMM)

zob. T.: Sumaniski B., kmp Odymie,
I/s.2

JMM-11

Gdynie 4.
THH

Norah Ldzistas
ps. "Kaliqona"

Dzielnicy « THH » Gdyni.

zob. rel. Jacek Gmiesiak M-564/1207

J.H.M.

Obr. Pom. 5,
Golymie
THH

NOWAK Zdzisław

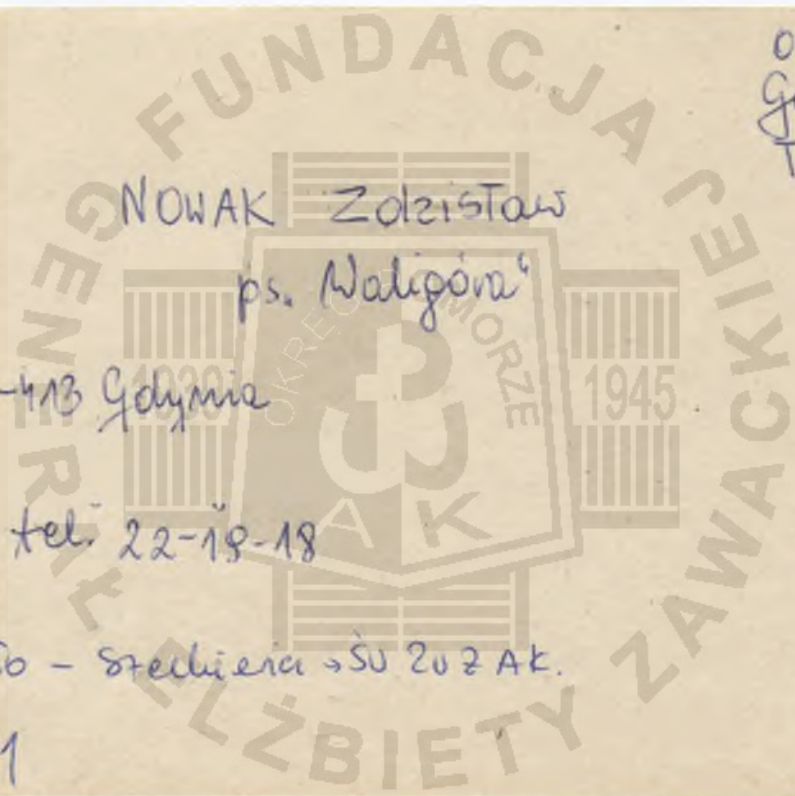
ps. "Waligona"

81-413 Golymie

tel. 22-18-18

żwiato - Stechiera → SU 202 AK.

H. Zaw. 91

Godynie 6.

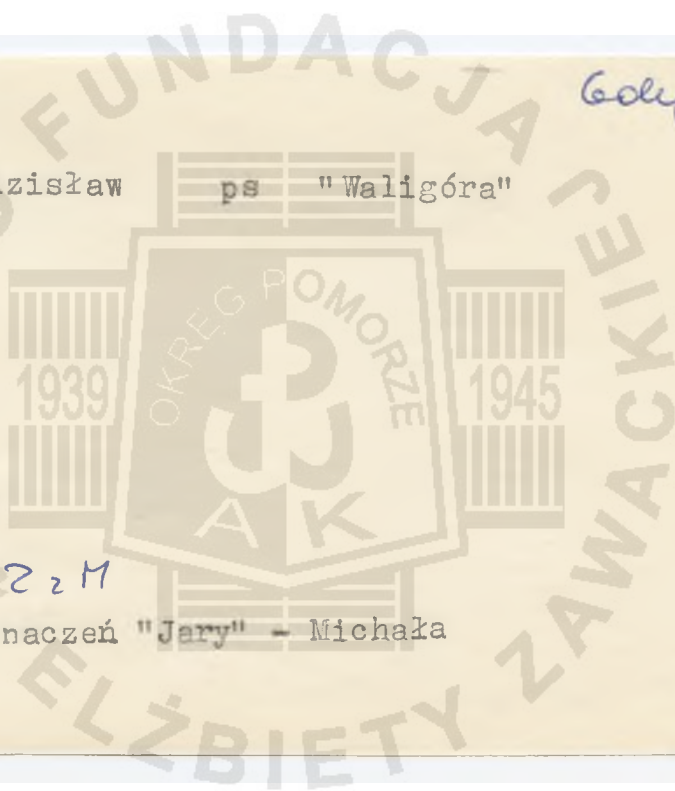
NOWAK Zdzisław ps "Waligóra"

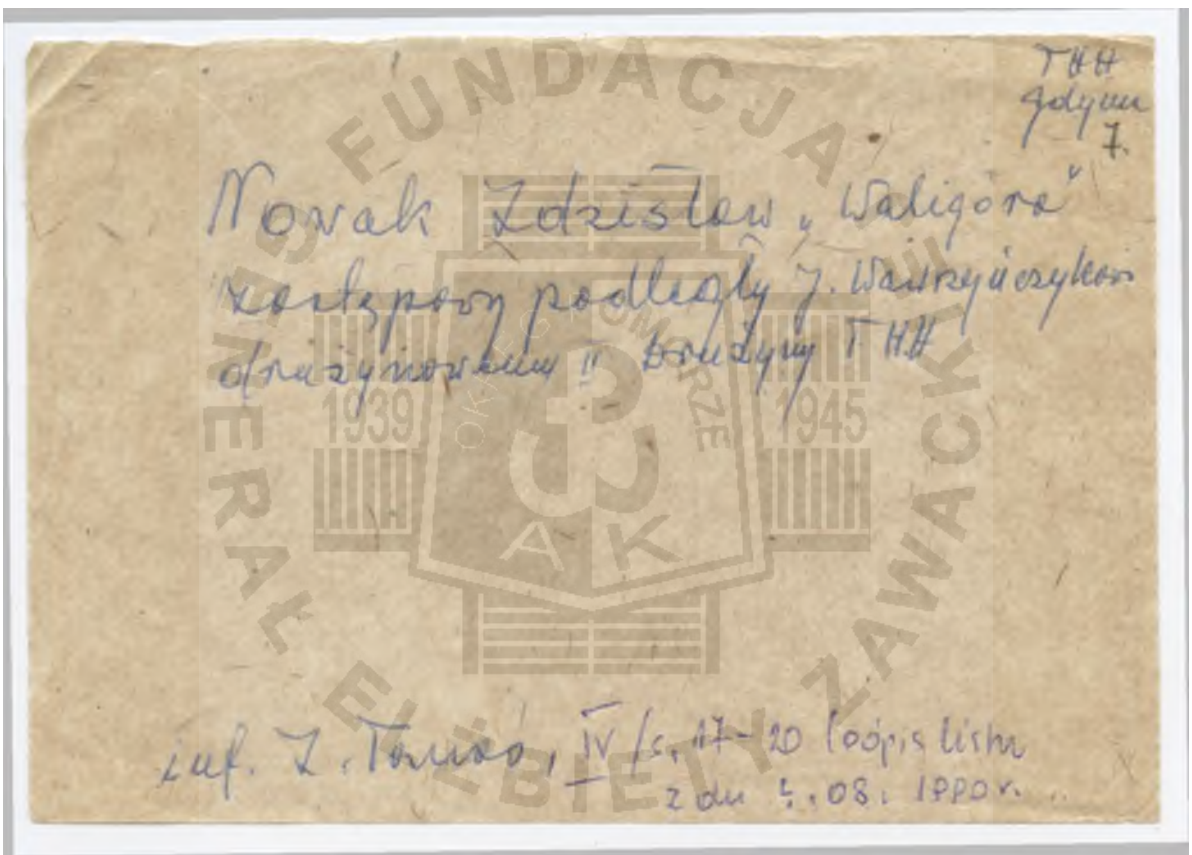
urodz.

Drużynowy

Br 22 M

Wykaz odznaczeń "Jary" - Michała

Gdyńsk 8.
J. H. H.

Nowak Józef

żołnierz J. H. H., uczestnik akcji B-2.

Matka Barbara, Rozkaz dla "Przebiegłego Ptaka"
Dz. Reż. 1988, 1-4, 04, (skrzyż. z. kopców, ± 5
APAK)
J. H. - 1994

Nowak Zdzisław THH-AK Gdynia⁹
 -lista miesz. aluzji "B-2"
 w/8 Zyg. Janasia (w) Teresa
 problemowe THH
 (ZHP + Taj. Mufoc
 Harcezy)

Zdzisław Nowak syn Andrzeja ur. 19.12.1924r. w Warszawie
 drużynowy THH w II plutonie THH-AK ps. "Wielipara" (wg. rozkazu
 "Wali Góra") zmarł 22.XII.1991r. (zawał obrzęk płuc)
 Oficer Straży Pożarnej, bosman PLO, emeryturze harcmistrz PL
 81-413 Gdynia żyje na emeryturze harcmistrz PL
 Ojciec Powstaniec WLKP. 1918/19 r. Żona Zofia Nowak tel. 22-19-18

Wz. VII 199

Nowak Zdzisław

s. Andrzeja

ur. 19. X 1924

T BKZ z Mieczami

A ps. "Haligóra"

Cypris
Warner
10

zob. Sadowski Józef,
Młwi nr 31806,
HWA 1993, s. 133, par. 48

Nowak Kłysztań

ul. Tawasi Gdynia
11

członek Tajnego Klubu Harcerzy (TKH) powstałego
w Gdyni w 1938r.

Kob. Spisiciele Lofii Koppa

15. IX / 4

11 VI / 11

Nowak Zdzisław

Gdyńia 19
SHH-196

ps. "Wakigóra"

Wesełmilski Alojzy "B-2"

Zob. Śmierański Alfons, Spod
wzroku Młjki, Gdyńia 2011,
s. 420

zł. VII-114

Nowak Zdzisław